

Fundació Torrens-Ibern: «Tècnica i ciència en català»

Les circumstàncies històriques i polítiques no han permès que l'enginyeria catalana fes una aportació normal, ferma i integrada a la nostra cultura, i en els darrers anys han calgut molts esforços individuals i col·lectius per anar corregint les mancances existents en aquest terreny des d'abans de la transició democràtica, durant aquesta, i encara ara. Moltes persones i institucions, per esperit patriòtic, han fet i fan esforços per a garantir que els nostres tècnics puguin fer ús de la llengua pròpia, al nivell de qualitat que requereix una societat desenvolupada i exigent, i per a establir una terminologia definida i precisa en tot tipus de relació, personal o col·lectiva, en documents, llibres, formats audiovisuals o digitals i debats de caràcter tècnic o científic.

El doctor Joaquim Torrens-Ibern, enginyer industrial, catedràtic d'Estadística de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona, va dedicar molts esforços, en temps difícils, a solucionar aquest dèficit cultural, i va col·laborar en molts àmbits per definir acuradament terminologia matemàtica, científica i tècnica en català. Quan va morir l'any 1975, diversos professors universitaris i professionals i institucions de l'enginyeria van constituir una Fundació en memòria del mestre i per continuar la seva obra. Des de l'any 1977 la Fundació Torrens-Ibern edita llibres, publicà diccionaris, traduí normes tècniques, etc.

El retorn de la Generalitat va permetre deixar activitats cobertes per altres entitats del Govern o promogudes per aquest (Secretaria de Política Lingüística, TERMCAT, etc.), però, com que hi ha mancances, la Fundació va continuar actuant on no ho feia l'Administració pública.

Amb aquest esperit la Fundació ha superat amb escreix trenta anys de treball amb una divisa molt concreta: «tècnica i ciència en català».

Destaquem, tot i que molt resumides, les activitats que realitza actualment:

- Projecte *Scriptorium*. Edició de traduccions de llibres tècnics universitaris bàsics, de referència. Activitat possible gràcies a la col·laboració amb la Secretaria de Política Lingüística, l'Institut d'Estudis Catalans i l'Editorial Reverté, amb aportació econòmica de La Caixa.
- Projecte *Ubertas*. Publicació al web de la Fundació de llibres tècnics en format PDF, sense cap cost per als estudiants.
- Normes ISO de terminologia tècnica, traduïdes al català amb caràcter oficial a l'Estat espanyol, d'acord amb un conveni de col·laboració entre AENOR, que edita, i el TERMCAT, que proposa i tradueix la norma. Un altre conveni assegura l'assessorament de la Fundació Torrens-Ibern al TERMCAT.
- Suport al TERMCAT per a la publicació de diccionaris i vocabularis tècnics, iniciativa del Servei de Llengües i Terminologia de la Universitat Politècnica de Catalunya.
- Organització de les Sessions de Diàleg sobre el català tècnic. Edició i distribució de les conferències i debats al Grup d'Opinió de la Fundació.
- Atorgament del premi Joaquim Torrens-Ibern, amb l'Institut d'Estudis Catalans, a persones que es distingeixen en el camp fundacional.
- Estudis sobre l'ús del català tècnic.
- Web de sensibilització i informació: www.torrens-ibern.cat.

La Fundació Torrens-Ibern té la seu social a la Universitat Politècnica de Catalunya i la Secretaria, a l'Associació d'Enginyers Industrials, Via Laietana, 39, 3r, de Barcelona. El Patronat està format per setze membres, a títol individual: professors universitaris o professionals de diferents branques d'enginyeria i arquitectura. Les diverses activitats es duen a terme per mitjà de diferents comissions (Normes, Llibres, Sessions de Diàleg, Premi, etc.). Hi ha un Consell d'Amics de la Fundació i un Grup d'Opinió d'un centenar de persones interessades per les activitats, que assisteixen principalment a les Sessions de Diàleg.

Però l'enginyeria catalana només és una part del cos social, i no és, ni pot ser, ni ha de ser, una part aïllada. Cal una acció coordinada, una sinergia de molts col·lectius moguts pels mateixos objectius, cadascuna amb el seu vessant particular. Per això, la Fundació Torrens-Ibern té signats convenis de col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans, Òmnium Cultural, el TERMCAT, la Universitat Politècnica de Catalunya, la Plataforma per la Llengua i altres institucions. Aviat també serà realitzat un conveni amb la Xarxa Vives d'Universitats.

Ens cal enfortir la societat on estem implicats; només cal adonar-se de les dificultats d'ús del català a les empreses, als mercats de productes o serveis, o de la quantitat massiva d'estrís tècnics que arriben al públic en totes les llengües europees menys en la catalana. No podem badar.

JAUME BASSA
President de la Fundació
Torrens-Ibern